

Forskningsmelding 2014

Det humanistiske fakultet
Universitetet i Bergen

Oppfølging av prioriteringer omtalt i forskningsmelding for 2014 og planer og prioriteringer for 2015

Middelalderforskning har vært et satsingsområde ved Det humanistiske fakultet i flere år. Forskningsmiljøet er stort, tverrfaglig og går på tvers av fakultet, museet, institutter, forskergrupper og disipliner. Fagene middelalderhistorie, middelalderfilologi og middelalderarkeologi er blant de fremste i Norge og Norden, med omfattende internasjonale nettverk. Fakultetsledelsen vil i 2015 prioritere å samle og synliggjøre mangfoldet i middelalderforskningen ved UiB og fakultet skal i november 2015 arrangere en internasjonal middelalderkonferanse. I tillegg til konferansen skal det avholdes en rekke arrangementer som foredrag, omvisninger, byvandring, konserter samt gis tilbud til skoleelever. Fakultetsledelsen vil gjennom tiltaket både videreutvikle forskningssatsingen og profilere den overfor et bredere publikum.

Musikkterapi miljøet ved Griegakademiet (GA) formaliserte i 2014 en 8-årig samarbeidsavtale med Uni Research Helse om utvikling av Griegakademiets senter for musikkterapiforskning. Senteret ved GA fikk i 2014 tilslag på prosjektet «POLYFON: Vestnorsk nettverk for musikkterapiforskning og praksisutvikling» (2015-2019), finansiert av GC Rieber Fondene og gaveforsterkningsmidler. Prosjektet inkluderer 10 ulike partnere. I regi av samarbeidet med Uni Research Helse fikk miljøet også tilslag på prosjektmidler av Norges forskningsråd gjennom ordningen «Unge forskertalent» i FRIPRO.

Prosjektprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid (PKU) har bevilget 3.8 millioner til prosjektet «Wheels within wheels»: *New approaches to interactions between performers and composers*, som er et treårig kunstnerisk forskningsprosjekt. Prosjektet skal foregå ved Griegakademiet og skal utforske potensialet for nye uttrykksformer gjennom interaksjon mellom utøvere innen tidligmusikk-feltet og komponister. Prosjektet inkluderer Griegakademiets forskningsgrupper for hhv. tidligmusikk og komposisjon og knytter til seg førende komponister og utøvere ved GA og fra andre institusjoner nasjonalt og internasjonalt.

Fakultetet fikk i 2014 ikke tildelt nye større forskningsprosjekter i konkurransen om frie midler fra NFR eller «fellesløftmidler». AHKR fikk imidlertid tilslag på ett postdoktorprosjekt gjennom FRIPRO i tillegg til at Forskersprosjektet *Dwelling and Crossing: The sociocultural dynamics of religious spaces in Mumbai* (Keul), finansiert gjennom SAMKUL startet opp, i 2014. Fakultetet vil i 2015 arbeide for å forbedre tilslagsandelen, ved økt fokus på rutiner og kvalitetssikring av eksternfinansierte prosjektsøknader ved enhetene, bl.a. med informasjonsmøter, bruk av fagfellevurderinger og generelt gjennom forbedret administrativ støtte for søkere.

Prioritert forskningssamarbeid med andre forskningsinstitusjoner samt samfunns- og næringsliv, lokalt, nasjonalt og internasjonalt

Fagmiljøene ved Det humanistiske fakultet har lang tradisjon for og et omfattende samarbeid med andre forskningsinstitusjoner. I meldingene fra grunnenhetene fremgår det hvordan samarbeidet blir videreført og styrket ved de enkelte fagmiljøene, og hvordan det arbeides med å opprette nye og styrke eksisterende samarbeidskanaler.

Arbeid for å styrke forskningsledelse, organisering og strategisk planlegging

Enhetene ved fakultetet bruker medarbeidersamtalene og andre kanaler til aktivt å motivere forskere med særlig erfaring og kompetanse for å øve lederskap gjennom opprettelse og videreutvikling av forskergrupper og utvikling av større prosjekter. Flere enheter ved

Formatert: Skrift: (Standard) Arial, 11 pkt, Norsk (bokmål)

Formatert: Skrift: (Standard) Arial, 11 pkt

Formatert: Venstre

Formatert: Norsk (bokmål)

Formatert: Skrift: (Standard) Arial, 11 pkt

fakultetet har nå sterk oppmerksomhet på utviklingstiltak for yngre forskere, blant annet gjennom bruk av mentorordninger.

Tverrfaglige og flerfaglige initiativ og satsinger (pågående og planlagte)

Det forskningsstrategiske hovedprinsipp ved HF er fortsatt at satsinger skal springe ut av kompetansen i fagmiljøene. Fakultetsledelsen har samtidig aktivt stimulert til økt satsing på og synliggjøring av middelalderforskningen. Fakultetet er tilbakeholdent med å lansere strategiske satsinger definert ovenfra og som ikke er forankret i eksisterende spisskompetanse i fagmiljøene, eller i miljø med potensial for utvikling. Fakultetet har implementert en budsjettmodell som innebærer at resultatmidlene til forskning er fordelt videre til grunnenhetene. Grunnenhetene har dermed et eget handlingsrom til å følge opp og støtte satsinger, prosjekt og søknader lokalt. Fakultetets faste stipendiathjemler er fordelt til grunnenhetene, og gir grunnenhetene stor frihet til og ansvar for planlegging av forskningsaktivitet. I 2015 har fakultetet avsatt forskningsstrategiske midler som miljøene kan søke på.

Fakultet oppnådde 4 av totalt 13 innvilgete søknader i SAMKUL-utlysningen for utvikling av nye forskernetverk som vektlegger radikal tverrfaglighet. Nettverkene starter opp i 2015. 3 av dem ligger ved SVT, og omhandler henholdsvis visualisering av klimaendringer, kulturelle forutsetninger for klimatilpasning, og spørsmål om personvern i forbindelse med smarte strømmett, og bruk av IKT i katastrofehåndtering. Nettverket ved IF skal utforske tverrfaglige perspektiver på aldring innen litteraturvitenskap, film- og medievitenskap, kulturhistorie, medisinsk historie, filosofi og kunsthistorie, psykologi, helsefag og humanistisk gerontologi. Fagmiljø ved SVT, AHKR og IF har gitt innspill til evalueringene av hovedsatsingsområdene marin forskning og utviklingsrelatert forskning ved UiB. LLE tok i 2014 i samråd med fakultets- og universitetsledelsen et initiativ for å lokalisere Språksamlingene og Norsk Ordbok til instituttet. Arbeidet med dette fortsetter i 2015.

SKOK mottok i 2014 SPIRE-midler for å etablere et internasjonalt nettverk rundt tematikken *Differentiated Citizenship*. Bevilgningen ble brukt til å arrangere en workshop i Johannesburg (Wits University) i februar 2015 som en forlengelse av SKOK/IMER kurs ved Bergen Summer Research School 2014. Ansatte ved SKOK forsker på en rekke problemstillinger som knyttet til feltet Medical Humanities, og har nylig overtatt ansvaret for det nordiske nettverket «Gender, Body, Health» (etablert 2008). SKOK ønsker å styrke dette forskningsfeltet. I regi av FOFs strategiske satsing på politisk filosofi og sinnsfilosofi planlegges det tverrfaglige forskningsprosjekter innen miljøfilosofi på den ene siden og på forholdet mellom filosofisk forskning og nevrovitenskap på den andre siden. FOF har et aktivt samarbeid med Juridisk fakultet og ønsker å styrke dette. Tracks-prosjektet ved SVT fikk tildeling fra Klimaforsk i 2014, og fokuserer på hvordan tradisjonskunnskap og lokal kunnskap kan bidra til lokal tilpassing til klimaendringer i det nordøstlige Bangladesh. ReDig-prosjektet ved SVT med midler fra Biotek 2021 fokuserer på utviklingstrekk innen bioteknologi og nanoteknologi med fokus på forholdet mellom digitalisering og ansvarlighet.

Tiltak som kan styrke publiseringen, særlig på nivå 2

Sammenliknet med tilsvarende fakultet ved de øvrige breddeuniversitetene hadde fakultetet en markant økning i antall publikasjonspoeng i 2013, hele 20,6%. Andelen av nivå 2-publikasjonspoeng ved fakultetet (20 %) viste imidlertid en nedgang i forhold til 2011 og 2012. LLE og GA er de eneste enhetene som kan vise til en økning i andel av nivå 2-publikasjonspoeng i forhold til 2012. Statistikken (Aksnes & Mikki 2014) viser at det er store årlige variasjoner i andel publikasjonspoeng på nivå 2 ved mange av enhetene. DBH-tall for 2014 er ennå ikke klare. Grunnenhetene vektlegger publisering i poenggivende kanaler som kriterium for tildeling av *småforskning* midler, publiseringstøtte og undervisningsfrie semester. Utover dette tar instituttledelsene publisering systematisk opp i

medarbeidersamtaler. GA innhenter rapporter fra ansatte innen kunstnerisk utviklingsarbeid (KU) i 2014. De ansatte ved GA rapporterer inn KU-prosjekter, inkludert konserter, plateutgivelser, komposisjoner og lignende. Det er bl.a. registrert flere CD-utgivelser og et stort antall konsertfremføringer, blant annet under Festspillene i Bergen og andre internasjonale festivaler. Dette er resultater som i hovedsak ikke registreres gjennom CRISTIN.

Arbeid for mobilisering og økt deltakelse i Horizon 2020 og annen ekstern finansiert virksomhet

Det humanistiske fakultet har mobilisert for søknader til ERC og sendte 3 søknader (1 StG og 2 AdG) til programmet i 2014. Der ble også mobilisert til Marie Curie ITN-programmet med 1 innsendt søknad som resultat. Alle instituttene ved fakultetet har tatt del i mobiliseringen og forståelsen for at H2020 er viktig for å få ekstra midler til forskning er økende i miljøene. Ledelsen ved fakultetet tar aktivt del i søknadsprosessene og mobiliseringsarbeidet, og fakultetet står som avsender av 5 søknader under de tematiske programmene. Ved fakultetet har særlig SVT, filosofi (Wittgensteinarkivet) og (data)lingvistikk vært aktive i arbeidet med H2020. Antall søknader sendt (9 i 2014), og under utarbeidelse, viser at søknadsaktiviteten overfor EU er økende ved Det humanistiske fakultet.

SVT ønsker å påta seg en beredskapsfunksjon for hele UiB i forhold til ELSA (Ethical, Legal and Social Aspects of science and technology)/RRI (Responsible Research and Innovation). Forskningens samfunnsansvar, ELSA og RRI har blitt stadig viktigere forskningspolitiske prinsipper. SVT er allerede en sentral aktør i UiBs forskningsbaserte beredskap på dette feltet, men ønsker en ytterligere satsing som kan tjene undervisningsbehov, forskningsbehov og behov for institusjonell utvikling knyttet til ansvarlig forskning og innovasjon ved UiB. Denne typen kompetanse vil i større grad bli etterspurt i og med at H2020, og også NFR, gjør RRI til et obligatorisk tversgående prinsipp. Prosjekter som ikke besitter denne typen kompetanse vil derfor kunne ekskluderes fra deltakelse i H2020 og store NFR-programmer.

Oppfølging av fagevalueringer fra 2013

Det ble ikke gjennomført fagevalueringer ved fakultetet i 2013.